

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
д.е.н., проф. Лоханова Н.О.

“ ” 20 p.

ВИПУСКНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності «Облік та аудит»

за темою:

«Обліково-аналітичне забезпечення управління ефективністю використання товарних запасів підприємства (на прикладі ТОВ «Спеції-Одеса»)»

Виконавець

студентка обліково-економічного факультету
4 курсу 2 групи

Бондар Вікторія Янівна

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник

Канд. екон. наук, доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Волчек Руслан Миколайович

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Одеса 2016

ЗМІСТ

	стор.
ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ТОВАРНИХ ЗАПАСІВ У СИСТЕМІ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕСПЕЧЕННЯ.....	7
1.1. Характеристика товарних запасів як об'єкта обліку, аудиту та аналізу.....	7
1.2. Дискусійні питання в межах обліково-аналітичних аспектів дослідження товарних запасів.....	29
РОЗДІЛ 2. ДІЮЧА ПРАКТИКА ОБЛІКУ ТА АУДИТУ ОПЕРАЦІЙ З ТОВАРНИМИ ЗАПАСАМИ НА ПРИКЛАДІ ТОВ “СПЕЦІЇ-ОДЕСА”.....	39
2.1. Характеристика досліджуваного підприємства та аналіз його фінансового стану.....	39
2.2. Особливості обліку товарних запасів на підприємстві оптової торгівлі ТОВ «Спеції-Одеса».....	52
2.3. Мета, завдання і джерела інформації для аудиту операцій з товарними запасами.....	66
2.4. Планування, методика проведення аудиту операцій з товарними запасами та узагальнення його результатів	71
2.5. Напрямки вдосконалення діючої системи обліку та аудиту товарних запасів на ТОВ «Спеції-Одеса»	81
РОЗДІЛ 3. ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТОВАРНИХ ЗАПАСІВ ТОВ “СПЕЦІЇ-ОДЕСА”.....	86
3.1. Аналіз складу та структури оборотних активів підприємства.....	86

3.2. Аналіз ефективності використання товарних запасів на ТОВ “Спеції-Одеса”	94
ВИСНОВКИ	105
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	109
ДОДАТКИ	115

ВСТУП

Актуальність теми. Сучасний етап становлення національної економіки характеризується прискореним розвитком внутрішньої торгівлі, органічним складником якої є оптова торгівля. Формуючи систему виробничих і регіональних зв'язків і забезпечуючи товарно-грошовий обмін більше половини товарних ресурсів країни, оптова торгівля активно впливає на виробництво товарів, реалізацію економічних відносин, стабільність внутрішнього ринку і всю систему відтворення суспільного продукту.

Оскільки товарні ресурси для оптового торговельного підприємства є основною статтею обігових коштів, за рахунок яких у процесі торговельної діяльності підприємство отримує прибутки, які є метою та основою життєдіяльності будь-якого підприємства, то формулювання економічної суті товарних запасів та достовірний їх облік на підприємстві є також невід'ємною частиною управління підприємством, без якого не можливе досягнення цілей підприємства.

Нові умови господарювання, розвиток і поглиблення товарно-грошових відносин, повного госпрозрахунку та самофінансування сприяли появі в Україні нового типу організації економічних відносин між продавцями і споживачами товарів, відкрили широкий простір комерційній ініціативі, самостійності та підприємливості торговельних працівників. При цьому одним з основних чинників забезпечення успіху торговельного підприємства та ефективності його діяльності виступає успішна робота з управління товарними запасами. Наявність останніх є необхідною умовою для здійснення процесів продажу товарів, але їх існування веде до виникнення у торговельного підприємства витрат, зумовлених самим фактом створення та існування запасів, а також – діями з їх підтримання, витрачання, оновлення.

Дослідження товарних запасів та визначення їх економічної сутності як одного з елементів управління розглянуто у працях таких вітчизняних і

зарубіжних науковців та практиків, як І. Бланк, Дж. Букан, Ф. Бутинець, М. Дарбінян, Л. Дашков, С. Еммет, П. Зерматі, Е. Кенігсберг, Л. Лігоненко, В. Лотоцький, В. Лукинський, А. Мазаракі, А. Мендель, П. Мілгром, Н. Міценко, Л. Наговіцина, А. Радіонов, Дж. Робертс, Р. Уілсон, Н. Ушакова, Л. Фролова Ф. Харріс, Дж. Шрайбфедер та ін.

В умовах світової фінансової кризи проблема формування та використання товарних запасів як одного з основних чинників виникнення витрат торговельного підприємства та одночасно – ресурсу забезпечення його доходів є актуальною. Необхідність вирішення зазначених питань, теоретичне та практичне значення результатів дослідження як необхідної умови підвищення прибутковості підприємств, обумовили актуальність обраної теми дипломної роботи.

Мета і завдання дослідження. Метою випускної роботи є узагальнення теоретико-методичних засад та формулювання практичних рекомендацій з обліку, аудиту та аналізу формування і використання товарних запасів підприємства.

Відповідно до мети у випусковій роботі поставлено такі завдання:

- дослідити сутність поняття «товарних запасів» як об'єкта обліку, аудиту та аналізу;
- виокремити дискусійні питання в межах обліково-аналітичних аспектів дослідження товарних запасів;
- розглянути особливості обліку товарних запасів на досліджуваному підприємстві;
- охарактеризувати етапи планування та методику проведення аудиту операцій із товарними запасами (на прикладі ТОВ «Спеції-Одеса»);
- провести аналіз ефективності використання товарних запасів на досліджуваному підприємстві;
- визначити напрямки удосконалення діючої системи обліку та аудиту товарних запасів (на прикладі ТОВ «Спеції-Одеса»).

Об'єктом дослідження є процес обліково-аналітичного забезпечення управління ефективністю використання товарних запасів підприємства.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних та методичних засад, пов'язаних із застосуванням обліково-аналітичного забезпечення управління ефективністю використання товарних запасів підприємства.

Методи дослідження. Для досягнення мети випускної роботи в процесі дослідження організації й методики бухгалтерського обліку та аудиту операцій з обліку товарних запасів підприємства (на прикладі ТОВ «Спеції-Одеса») застосовувався комплекс загальнонаукових методів.

У процесі дослідження застосовувались загальноекономічні підходи та функціональні системні принципи, зокрема елементи загальнонаукових методів пізнання (аналізу, синтезу, абстрагування) – для розкриття змісту та суті понять «товарних запасів». Спостереження та порівняння – для визначення стану обліку господарських операцій ТОВ «Спеції-Одеса»; метод експертних оцінок – для визначення показників, які характеризують ефективність оптової реалізації на підприємстві; абстрактно-логічний метод і метод причинно-наслідкового зв'язку; аналіз коефіцієнтів – для формування критеріїв оцінювання ефективності виробничо-фінансової діяльності ТОВ «Спеції-Одеса».

Інформаційною базою дослідження стали наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених, законодавчі та нормативні документи України, Міжнародні стандарти фінансової звітності, Міжнародні стандарти аудиту. Використовувались також офіційні матеріали Державного комітету статистики України, бухгалтерська та статистична звітність, матеріали науково-практичних конференцій, спеціалізовані періодичні видання, навчальні посібники, ресурси мережі Інтернет. Результати випускної роботи опубліковано в матеріалах другої міжнародної конференції «Напрямки розвитку обліку, контролю та економічного аналізу в умовах глобалізації» [22, с. 20].

ВИСНОВКИ

У роботі на підставі теоретичного узагальнення вирішено наукове завдання щодо узагальнення теоретико-методичних засад та формулювання практичних рекомендацій з обліку та аналізу формування і використання товарних запасів підприємства.

На основі узагальнення отриманих автором результатів зроблено такі висновки:

1. Велике значення оптової торгівлі полягає у здійсненні експортно-імпортних операцій. Здійснення експортно-імпортних операцій є об'єктивною необхідністю, що впливає із закономірностей розвитку товарного ринку, обмеженості і нерівномірності розподілу ресурсів у світовому масштабі та обумовлюється порівняльною ефективністю затрат суспільно корисної праці у різних регіонах світу. Високий рівень прибутковості торговельних підприємств робить їх привабливими для зовнішнього та внутрішнього інвестування.

Обґрунтовано, що доцільність розвитку оптової торгівлі зумовлена тим, що завдяки виконуваним нею функціям підвищується споживча цінність товару та його привабливість. Чітке виконання оптовою торгівлею її функцій є основною умовою подальшого розвитку цього виду діяльності, а також забезпечення її прибутковості для підприємств оптової торгівлі.

2. Основні критерії ефективного документообігу на всіх стадіях обліку запасів:

- документ повинен проходити через оптимальну кількість виконавців та підрозділів, які є користувачами відповідної інформації або обробляють документ;
- термін знаходження документу у кожному підрозділі повинен бути мінімальним;
- документообіг повинен бути раціональним, тобто етапи робіт та виконавці не повинні повторюватися;

- документообіг повинен спрощувати облікову роботу, забезпечити можливість її автоматизації;
- рух документів повинен бути організований таким чином, щоб посилювати контрольну функцію бухгалтерського обліку.

3. Аналіз підприємства показав, що негативною тенденцією в фінансуванні майна організації є збільшення її залежності від найбільш ризикового джерела фінансування оборотних активів – кредиторської заборгованості, що в подальшому може негативно відобразитися на його платоспроможності. З метою зменшення залежності підприємства від найбільш термінових зобов'язань управлінському персоналу треба поповнити власні оборонні кошти товариства шляхом збільшення генерування прибутку від його господарської діяльності. Усі надані рекомендації дозволять поліпшити фінансову стійкість організації.

Зазначимо, що зовнішнім проявом фінансового стану підприємства є його поточна платоспроможність, а внутрішнім – фінансова стійкість. Ця сторона фінансового стану підприємства забезпечує його стабільну платоспроможність у тривалій перспективі. Платоспроможність ТОВ «Спеції-Одеса» дещо погіршилась. Тому бажано вжити заходів щодо поліпшення платоспроможності підприємства, а саме, реструктуризація частини поточних зобов'язань та підвищення оборотності дебіторської заборгованості.

4. Аудитор у процесі свого дослідження повинен чітко відслідковувати інформаційні потоки, пов'язані з господарськими діями чи подіями, від прийняття рішення про здійснення господарської операції до відображення факту здійснення в первинних документах, зведених документах, регістрах обліку та звітності.

Основні вимоги, які пред'являються до вивчення та оцінки аудитором систем бухгалтерського обліку і внутрішнього контролю, особливості вивчення та оцінки цих систем в суб'єктах малого підприємництва

сформульовані в Правилі (стандарті) «Вивчення та оцінка систем бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю в ході аудиту».

5. Щоб оцінити аудиторський ризик, необхідно аудитору виконати роботу на проведення аудиту з найменшим допуском помилок і забезпечити ефективність аудиторської перевірки.

6. Під час оцінки властивого ризику, ми звертаємо свою увагу на ті моменти, які можуть впливати на якість бухгалтерського обліку.

Економічна ситуація в галузі, в якій функціонує підприємство стабільна, але розвиток не спостерігається це зумовлено економічним становищем країни. Сьогодні в Україні збільшуються тарифи, підвищується вартість на енергоносії, різного роду послуги, додаткові податки, обов'язкові платежі. Це в свою чергу змушує піднімати ціни на послуги і товари для покупців.

7. Величина ризику невиявлення тісно пов'язана з ризиком системи бухгалтерського обліку і внутрішнього контролю. В цьому зв'язку аудитор повинен передбачити внести в план більш повний список аудиторських робіт, що підлягають перевірці. Проте, доля похибки при перевірці господарських операцій може бути присутня, що і буде величиною ризику невиявлення. Оцінка ризику невиявлення показала, що фактично розраховано величина ризику невиявлення складає 33,4%.

8. Розробка методики і рекомендацій щодо проведення аудиту товарних запасів з точки зору системи управління, повинна враховувати такі положення:

- як будь-яка складна система, організація сфери продажу, повинна мати незалежні внутрішні зворотні зв'язки, що відслідковують ефективність функціонування системи;
- взаємовідносини в середині обліково-інформаційній моделі повинні бути більш мобільними і оперативними;

– рівень конкуренції продукції зріс настільки, що вимагає відповідного економічного підґрунтя концепції просування товарних запасів, що претендують на ринковий успіх.

9. Надходження і реалізація – це дві взаємопов’язані сторони процесу обертання товарів у оптовій торгівлі. Збільшення реалізації товарів обумовлює необхідність зростання обсягів їх надходження. У свою чергу, збільшення надходження товарів створює умови для зростання товарообороту. Тому, аналізуючи надходження товарів, необхідно перш за все розглянути взаємозв’язок між товарними ресурсами і реалізацією як загалом, так по товарних групах.

10.Рекомендації, надані управлінському персоналу ТОВ «Спеції-Одеса»:

– аналіз показав, що негативною тенденцією в фінансуванні майна організації є збільшення її залежності від найбільш ризикового джерела фінансування оборотних активів – кредиторської заборгованості, що в подальшому може негативно відобразитися на його платоспроможності. З метою зменшення залежності підприємства від найбільш термінових зобов’язань управлінському персоналу треба поповнити власні обороні кошти товариства шляхом збільшення генерування прибутку від його господарської діяльності;

– платоспроможність товариства дещо погіршилась. Тому бажано вжити заходів щодо поліпшення платоспроможності підприємства, а саме, реструктуризація частини поточних зобов’язань та підвищення оборотності дебіторської заборгованості;

– вважаємо за доцільне порекомендувати управлінському персоналу підприємства використати резерви зростання прибутку від реалізації продукції . Бажано зменшувати витрати на підприємстві шляхом суміщення професій, ліквідації невиробничих витрат з фонду оплати праці робітників шляхом поліпшення організації виробництва. Змінити структуру реалізації продукції у бік збільшення питомої ваги більш рентабельних виробів та ін.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аналіз розподілу оптового товарообороту за регіонами в Україні // Офіційний сайт державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.od.ukrstat.gov.ua>.
2. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність» Офіц. текст із змін. станом на 30 вересня 2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua>.
3. Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" Офіц. текст із змін. станом на 16 липня 1999 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua>.
4. Кодекс професійної етики аудиторів України від 18.12.1998 № 73 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uazakon.com>.
5. Конституція України Офіц. текст із змін. станом на 19 вересня 2013 р. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>.
6. Лист Мінекономрозвитку N 3501-06/36416-07 від 20.10.2014 р. щодо застосування норм природного убутку продовольчих товарів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.profiwins.com.ua>.
7. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів, затверджені наказом Мінфіну України від 10.01.2007 р. № 2. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uazakon.com>.
8. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 2 «Запаси» Офіц. текст із змін. станом на 1 січня 2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>.
9. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг: видання 2012 року, частина 1 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://apu.com.ua>.
10. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг: видання 2012 року, частина 2 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://apu.com.ua>.

11. Наказ Міністерства статистики України «Про затвердження типових форм первинних облікових документів з обліку сировини та матеріалів» від 21 червня 1996 року № 193 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.golovbukh.ua>.
12. Наказ Міністерства фінансів України «Інструкція про порядок реєстрації виданих, повернених і використаних довіреностей на одержання цінностей» від 16.05.1996р. №99 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua>.
13. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку» від 24 травня 1995 року № 88 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.medsprava.com.ua/regulations/1521/8199/8200/461618>.
14. Податковий кодекс України Офіц. текст із змін. станом на 1 квітня 2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>.
15. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість» Офіц. текст із змін. станом на 9 серпня 2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua>.
16. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 "Витрати": Затверджене наказом Міністерства фінансів від 31 грудня 1999 р., № 318. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>.
17. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 "Запаси": Затверджене наказом Міністерства фінансів від 20 жовтня 1999 р., № 246. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>.
18. Баканів М.І. Теорія економічного аналізу: [Підручник] / М.І. Баканів. – К.: Основи, 2006. – 22 с.
19. Безверхий К.В. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку: щодо заповнення форм фінансової звітності, перевірки порівнянності показників фінансової звітності: [Навч. посібник] / К.В. Безверхий – К.: 2016. – 39 с.

20. Беспалов М.В. Финансово-экономический анализ хозяйственной деятельности коммерческих организаций: [Учебное пособие] / М.В. Беспалов, И.Т. Абдукаримов. – М., 2013 – 516 с.
21. Богославец Г.Н. Проблеми та перспективи розвитку підприємств оптової торгівлі в Україні [Текст] / Г.Н. Богославец, О.Н. Трубей // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2013. с.28-30.
22. Бондар В.Я. Особливості аналізу оптового товарообороту торговельних підприємств / В. Я. Бондар // Напрямки розвитку обліку, контролю та економічного аналізу в умовах глобалізації: матеріали II міжн. студентської наук.-практ. інтернет-конф.: Ч 2 (14 квіт. 2016 р., Одеса) / МОН України; ОНЕУ. – Одеса, 2015. – С. 20–22.
23. Бородина Е.И. Анализ финансовой отчетности: [Учебное пособие] / Елена Ивановна Бородина. – М., изд-во “Омега –л”, 2013. – 488 с.
24. Бородіна Є. І. Фінанси підприємств: [Навч. посібн.] / Є.І. Бородіна. – К.: Либідь, 2004. – 304 с.
25. Бровко О.Т. Організаційні аспекти та інформаційне забезпечення внутрішнього аудиту товарних запасів [Текст] / О.Т Бровко // Вісник ЖДТУ. – 2006. – №3. – С. 48-50.
26. Бровко О.Т. Економічна сутність товарних запасів та їх місце в системі управління товарними потоками підприємств торгівлі / О.Т. Бровко // Економіка підприємства : зб. наук. праць ЧТЕІ КНТЕУ. – 2009. – № 2. – Чернівці : Вид-во ЧТЕІ, 2009. – С. 95-104.
27. Валеви́ч Р.П. Экономика торгового предприятия : [Учебное пособие] / Р.П. Валеви́ч, Г.А. Давыдова. – Мн. : изд-во "Высш. шк.", 1996. – 366 с.
28. Вірт М.Я. Державне регулювання розвитку оптової торгівлі: сучасний стан та напрями удосконалення / Вірт М. Я. // Науковий зб. НЛТУУ: зб. наук. техн. праць. – Львів: НЛТУУ. – 2008, вип. 18.4. – С. 164-166.
29. Вірт М.Я. Регіональна концентрація оптового товарообігу та підприємств оптової торгівлі в Україні / Вірт М. Я., Куцик П. О. // зб. наук. техн. праць. – Львів: 2009, вип. 19.2. – С. 221-223.

- 30.Вірт М.Я. Сучасний підхід до класифікації функцій оптової торгівлі / Вірт М.Я. // Вісник ЛКА / [ред. кол. Башнянин Г.І., Дайновський Ю.А., Слейно В.І. та ін.]. – Серія екон., вип. 24. – Львів: видавництво ЛКА, 2007. – С. 398-405.
- 31.Волкова Н.А. Організація та методика економічного аналізу: [Навч. посібн.] / Н.А. Волкова, Н.Е. Подвальна – Одеса, ОДЕУ, ротاپринт, 2013. – 267 с.
- 32.Глен А. Основи фінансового обліку / А. Глен, А. Велш, Д.Г. Шорт. – К.: Вид-во "Основи", 1997. – 943 с.
- 33.Гринів Б.В. Економічний аналіз торговельної діяльності. [Навч. посібн.] – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 392 с.
- 34.Демиденко И.В. Бухгалтерский и финансовый учет / И.В. Демиденко, С.А. Терещенко. – Донецк : Издательство "Юго-Восток", 2002. – 268 с.
- 35.Дрозд І.К. Аудит фінансових результатів: теоретико-методологічний аспект: [Монографія] / І.К. Дрозд, В.М. Іванков, Г.Б. Назарова, Н.С. Шалімова. – К.: ТОВ «Видавництво «Сова»», 2013. – 208 с.
- 36.Економічна енциклопедія. – У 3-ох т. / Редкол. С.В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К.: Вид. центр "Академія", 2000. – Т. 1. – 863 с.
- 37.Кручок С.Г. Оцінка фінансового стану підприємств / С.Г. Кручок // Фінанси України. – 2009. – № 8. – С. 10-20.
- 38.Кузів М.А. Економічна суть товарних запасів у оптовій торгівлі [Текст] / М.А. Кузів А.М. Должанський // Науковий вісник НЛТУ України. – 2013. – №23.4. – С. 163-169.
- 39.Куцик П.О. Організаційно-економічний механізм функціонування оптової торгівлі в ринковому середовищі [Монографія] / М. Я. Вірт, П. О. Куцик. – Львів : Видавництво ЛКА, 2011. – 320 с.
- 40.Лень В.С. Бухгалтерський облік в Україні: основи та практика: [Навч. посібн.] / В.С. Лень, В.В. Гливенко. – К.: Центр навчальної літератури., 2004. – 576 с.

41. Лучко М.Р. Облік комерційної діяльності : [Підручник] / М.Р. Лучко, О.В. Адамик. – Тернопіль : Вид-во "Карт-бланш", 2005. – 441 с.
42. Мазаракі А.А. Економіка торговельного підприємства : [Підручник] [для студ. ВНЗ] / А.А. Мазаракі, Н.М. Ушакова, Л.О. Лігоненко / за ред. проф. Н.М. Ушакової. – К.: Вид-во "Хрещатик", 1999. – 800 с.
43. Максимова В.Ф. Бухгалтерський облік (частина І): [Навч. посібн.] / В.Ф. Максимова. – Одеса: ОНЕУ, 2013. – 462 с.
44. Максимова В.Ф. Бухгалтерський облік (частина ІІ): [Навч. посібн.] / В.Ф. Максимова. – Одеса: ОНЕУ, 2013. – 324 с.
45. Маркс К. Капитал: [Учебное пособие] / К. Маркс. — М.: Политиздат, 1983. – 3883 с.
46. Марцин В.С. Економіка торгівлі : [Підручник] / В.С. Марцин. – К.: Вид-во "Знання", 2008. – 603 с.
47. Мельник М.В. 1С: Предприятие 8.2. Бухгалтерский учет для Украины. Самоучитель-практикум. (А4): [Учебное пособие] / М. В. Мельник – К.: 2016. – 86 с.
48. Мних Є.В. Економічний аналіз: [Підручник] / Євгеній Володимирович Мних. – К.: Знання, 2011. – 630 с.
49. Огійчук М.Ф. Облік і аудит: [Навч. посібн.] / М.Ф. Огійчук – К.: Знання України, 2015. – 391 с.
50. Огійчук М.Ф. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами: [Підручник] / М.Ф. Огійчук – К.: Основи, 2016. – 894 с.
51. Пипко В.А. Настольная книга бухгалтера и аудитора: [Учебное пособие] / В.А. Пипко. – [2-е изд., доп.]. – М.: Финансы и статистика, 2000. – 592 с.
52. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємств: [Навч. посібн.] / Г.В. Савицька. – К.: Знання, 2005. – 323 с.
53. Свідерський Є.І. Бухгалтерський облік у галузях економіки : [Навч. посібн.] / Є.І. Свідерський. – К.: Видавництво КНЕУ, 2005. – 233 с.

- 54.Соколов Я.В. Основы теории бухгалтерского учета: [Учебное пособие] / Я.В. Соколов. – М: Финансы и статистика, 2000. – 496 с.
- 55.Сотник, І.М. Проблеми та перспективи розвитку оптової торгівлі в Україні [Текст] / І.М. Сотник, Т.П. Петренко // Механізм регулювання економіки. – 2012. – Вип. 4. – С. 94.
- 56.Справочник финансиста. – М.:Издательство РУСАУДИТ, 2001. – 658 с.
- 57.Федонін О.С. Потенціал підприємства: формування та оцінка: [Навч. посібн.] / О.С. Федонін, І.М. Рєпіна, О.І. Олексюк. – К.: КНЕУ, 2006. – 316 с.
- 58.Фролова Л.В. Проблеми формування товарних запасів на торговельному підприємстві в умовах нестабільності / Л.В. Фролова, О.С. Воскобоева // Торгівля і ринок України : зб. наук. праць. – Донецьк : Вид-во ДонНУЕТ. – 2009. – Вип. 27. – С. 226-230.
- 59.Янковий О.Г. Конкурентоспроможність підприємства: оцінка рівня та напрями підвищення: [Монографія] / О. Г. Янковий. – Одеса: Атлант, 2013. – 470 с.
- 60.Янковой А.Г. Математико-статистические методы и модели в управлении предприятием: [Учебное пособие] / Александр Григорьевич Янковой. Одеса: ОНЕУ, ротапринт, 2014. – 250 с.